

7. On-line Kapcsolat Egyéb Közigazgatási Rendszerekkel: A közhivatalok közötti elektronikus ügyiratforgalom, digitális adatcsere és adatellenőrzés gyorsabb, gazdaságosabb és biztonságosabb közigazgatást biztosít (pl. laccím-nyilvántartással, cégbíróóság adatbázisával stb.).

A *Digitális Földhivatal* fejlesztéséhez jó lehetőséget ad az Európai Unió által finanszírozott Új Magyarország Fejlesztési Terv, melynek Elektronikus Közigazgatás Operatív Programja keretében a FÖMI sikeres pályázatot nyújtott be a Nemzeti Fejlesztési Ügynökséghez. A 2007. november 29-i kormányülésen elfogadott és támogatott beruházások között nemcsak, hogy helyt kapott a „Földhivatali adatok elektronikus non-stop szolgáltató rendszere ügyfélkapun keresztül” című FÖMI projekt, de a médiának is bemutatott öt

legjobb terv között is szerepelt. A Kormány közleménye szerint „a *„Digitális Földhivatal” informatikai fejlesztés első projektjének végére már látványos eredmények érhetőek el. Olyan számítógépes rendszer kerül bevezetésre, amely a nap 24 órájában áll az érdeklődők rendelkezésére, az ügyfelek a MEH EKK Központi Ügyfélkapu Rendszerén keresztül bármikor bárholnan közhiteles információt kaphatnak az ingatlanok nyilvántartási adatairól és a változásokról, valamint az Elektronikus Fizetési Rendszerhez történő csatlakozással rugalmas díjfizetés valósulhat meg.*”

Azt gondolom, ha a következő időszakban ezeket a fejlesztéseket meg tudjuk valósítani, akkor a földügyi igazgatás, a földhivatal megfelel a vele szemben támasztott fokozódó igényeknek. Ehhez kérem az Önök közreműködését és segítségét.

□

A XXI. század kataszteri térképei – A Nemzeti Kataszteri Program*

Simon Sándor

a Nemzeti Kataszteri Program Kht. igazgatója

A Nemzeti Kataszteri Program felgyorsítás I. ütemére vonatkozó 2122/2003. (VI. 6.) Korm. határozatban foglaltak sikeres megvalósítása megtörtént, az egész országra vonatkozóan – a 2007. év végétől – rendelkezésre áll a kataszteri térképek digitálisan átalakított, számítógépen kezelhető állománya.

Ennek a szakmatörténeti jelentőségű eseménynek a méltatására/megünneplésére rendeztük meg a 2008. június 29–30-i sajtótájékoztatóval egybekötött konferenciát, *Gróf József* földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter úr fővédnökségével és megnyitójával.

A Nemzeti Kataszteri Program e jelentős állomása megérdemel egy kellően részletes áttekintést, milyen feltételek mentén és milyen ütemben jutottunk el a jelenlegi megvalósulásig, amely nagyon jó alapot ad a Program folytatásához,

* „A XXI. század kataszteri térképei” című, 2008. május 29–30-án, az FVM Földügyi és Térinformatikai Főosztálya, a Magyar Földmérési, Térképészeti és Távérzékelési Társaság és a Nemzeti Kataszteri Program Közhasznú Társaság közösen szervezett konferenciáján elhangzott előadás szerkesztett változata. *Fotó: HBA*

felhasználva az eddigiek során szerzett alapvető tapasztalatokat.

Előzmények

A kataszteri térképek (állami földmérési alaptérképek) digitális formában történő megjelenítésének gondolata – az egész országra kiterjedően – 1992-re tehető. Ekkor merült fel az az elképzelés, hogy egy átfogó nemzeti program (Nemzeti Kataszteri Program) keretében történjen a megvalósítás.

Természetesen minden érintett tisztában volt ennek az aktualitásával illetően, de azzal is, hogy ez egy olyan óriási program, amihez a szükséges finansziális, szervezeti, tárgyi- és személyi feltételek nélkülözhetetlenek.

Ugyanakkor a tulajdonszerkezetben történt jelentős változás, a számítástechnika robbanásszerű fejlődése, az informatika várható gyors térhódítása, az Európai Unióhoz való csatlakozási szándék és az egyre növekvő belső felhasználói igények egy átfogó nemzeti program megvalósítását tették szükségessé.

A földügyi ágazat minden lehetőséget felhasznált, hogy ennek a gondolatnak a magvait elvesse és idővel ennek „gyümölcsét” az egész ország élvezhesse, illetve hasznosíthassa.

A feltételek megvalósítása vonatkozásában megindultak az előkészítő lépések, melyek végül is eredményre vezettek: öt év elteltével a program a megvalósítás szakaszába lépett.

Az állami költségvetés lehetőségeit figyelembe véve 1995-ben a Kormány úgy döntött, hogy a Nemzeti Kataszteri Program végrehajtását hitelből kell megkezdeni, amit akkor a Német Szövetségi Köztársaság ajánlott fel, kedvezményes formában. A pénzügyi alapot tehát ez jelentette.

Az indítás pénzügyi fedezetének alakulása

Az akkori kormányhatározat értelmében a Nemzeti Kataszteri Program első szakaszát a nemzetközi pénzpiacon felvehető 60 millió DEM összegű hitelből kellett finanszírozni. A hitel felvételével a Kormány a Magyar Fejlesztési Bankot (MFB) bízta meg. Az MFB és a külföldi potenciális partnerek közötti tárgyalások azonban nem vezettek eredményre, ezért az MFB saját forrásai terhére 2,6 milliárd forint keretösszegben áthidaló (előfinanszírozási) hitelt nyújtott a Nemzeti Kataszteri Program Kht.-nak.

A hitelszerződés a Kormány kezességvállalásával 1997. szeptember 3-án lépett hatályba.

A Kormány a készfizei kezesség megadásával egyidejűleg arról is döntött, hogy a Pénzügyminisztérium közreműködésével nyilvános pályázatot ír ki a bankok részére a hitel teljes összegének finanszírozására.

A pályázatot a Magyar Külkereskedelmi Bank Rt. (MKB Rt.) nyerte meg.

A hitel főbb keretszámai:	
– a hitel összege	6,6 Md Ft,
– a hitel futamideje	15 év,
– türelmi idő (moratórium) a visszafizetésre	5 év.

Az MKB Rt. és az NKP Kht. közötti hitelszerződés a Kormány készfizei kezességvállalásának megadásával 1999. február 03-án lépett hatályba. A hitelkeret terhére megtörtént az előfinanszírozási hitel kiváltása.

A működtető szervezet létrehozása

A hitel felvételére sem a Minisztérium, sem annak szervezetei és intézményei nem voltak jogosultak, ezért létre kellett hozni egy – a Földművelésügyi Minisztérium kizárólagos tulajdonában lévő – gazdálkodó szervezetet. Ez a gazdálkodó szervezet a Nemzeti Kataszteri Program Közhasznú Társaság, amelyik 1996. november 01-vel alakult meg. Az NKP Kht. egyrészt felveszi a hitelt, másrészt megszervezi a digitális földmérési alaptérképek vállalkozók általi elkészítését. Ezen felül felügyeli és ellenőrzi a végrehajtást, a földhivatalok közreműködésével átveszi az elkészült térképeket, és mind a földhivatalokon keresztül, mind pedig saját joga-

értékésíti azokat. Feladata még a kormánygaranciával felvett hitel visszafizetése. A közbeszerzési törvény szerinti értékhatárt elérő munkákat, közbeszerzési eljárás keretében, pályázati felhívással hirdeti meg, illetve pályáztatja meg.

Irányítás, felügyelet

1996-ban a Nemzeti Kataszteri Program irányítását és felügyeletét kormánybiztosra bízta. 1997-ben a kormánybiztosságot megszüntették és a feladat ellátására az FM miniszteri biztost nevezett ki. *Dr. Niklasz László* mb. főosztályvezetővé történő megbízásakor a miniszteri biztosi kinevezését visszavonták.

Ettől kezdődően a szakmai felügyeletet a Földügyi és Térképészeti Főosztály vezetője biztosítja, míg a tulajdonosi jogokat ekkor a közigazgatási államtitkár gyakorolja.

A tulajdonosi felügyeletet a Nemzeti Kataszteri Program Kht. vonatkozásában az FVM által delegált 3 fős Felügyelő Bizottság látja el és 1 fő könyvvizsgáló tevékenykedik.

A Felügyelő Bizottság és a könyvvizsgáló az Alapító részére ellenőrzi az NKP Kht. ügyvezetését és működését.

A Nemzeti Kataszteri Program feladatainak szabályozása

Az FVM Földügyi és Térképészeti Főosztálya az alábbiak szerint határozta meg a feladatok végrehajtását:

- állami földmérési alaptérképek elkészítése az MSZ 7772-1 szabvány és a DAT1, DAT2 szakmai szabályzatok szerint;
- felmérési egységnek, illetve pályáztatásra kijelölt egységnek a DAT szabályzattal összhangban egy település közigazgatási határain belüli területeket kell tekinteni és ennek megfelelően kell a pályázatot kiírni. A települések kijelölését a prioritások figyelembevételével a stratégiai irányítás végzi, figyelembe véve a Térképészeti Koordinációs Bizottság javaslatát, valamint az önkormányzatoknak a finanszírozásban történő együttműködését (ezt az együttműködést 1999-től az NKP Kht.-nak kell megszerveznie). A pályáztatások előkészítésével kapcsolatosan a „Felmérési tanulmányok” elkészítése a Földmérési és Távérzékelési Intézet feladata;
- gondoskodni kell a földhivatali dolgozók képzéséről, hogy az új digitális térképekkel kapcsolatos számítógépes ismereteket megszerezzék;
- az előminősítés szakmai követelményrendszerének kialakítása a szakmai társadalmi szervezetekkel egyeztetve történjen;
- a pályázatok elbírálásában egy erre a célra létrehozott Értékelő Bizottság [1/1998. (FVM É. 19.) FVM utasítás] működik közre, melynek összetétele a következő: elnök a Földügyi és Térképészeti Főosztály képviselője, titkár az NKP Kht. témavezetője. Tagjai: az érintett megyei földhivatal képviselője, FÖMI képviselője, NKP Kht. műszaki és gazdasági igazgató helyettese, önkormányzat képviselője (önkormányzati együttműködés esetén, igény szerint), 1999-től pedig az FVM Vagyongazdálkodási Önálló Osztály képviselője;
- az alkalmazandó közbeszerzési eljárás – a Földügyi és Térképészeti Főosztály eltérő utasításának hiányában – nyílt, előminősítési eljárás.

A pályáztatás rendszere

Mint ahogy már az előzőekben utalás történt rá, a munkafeladatok pályáztatása döntően közbeszerzési eljárás keretén történt. A közbeszerzési törvény (Kbt.) fő szabályként a nyílt eljárást írja elő. Teszi ezt azért, hogy a potenciális ajánlattevőként szóba jöhető cégek közül minél többen jelentkezhesenek és ez alapján valódi verseny alakulhasson ki a vállalkozók között.

Ettől csak abban az esetben volt eltérés, ha a feladat nagysága nem érte el a közbeszerzési értékhatárt, vagy már korábban (nem az NKP keretében) elkészült digitális térképet kellett átalakítani DAT szabályzat előírásai szerint. Ezekben az esetekben az eredeti munkát végzővel – a Földügyi és Térképészeti Főosztály kijelölése alapján – az NKP Kht. előírásai szerint, tárgyalásos eljárást folytatott le.

Tekintettel arra, hogy általában a hazai vállalkozások bevonása volt az elsődleges szempont, a Kbt. 26.§ (3) bekezdése alapján a Kht. általában nyílt előminősítési eljárást alkalmazott, melynek egyik feltétele volt, hogy a vállalkozó DAT szerint már elvégzett munkafeladatot referenciával rendelkezzen.

A törvény által előírt követelményrendszer mellett, de a törvény szellemében, az előminősítés szakmai követelményrendszerének kialakítása a szakma társadalmi szervezeteinek ajánlása figyelembevételével történt. Az első forduló előminősítési eljárás csak egy küszöb volt, nem jelentett sorrendet az alkalmas vállalkozók között. A második fordulóban történt az ajánlatkérés minden alkalmasnak minősített pályázótól.

Az ajánlatkérési dokumentáció tartalmazta a jogi és pénzügyi feltételrendszeren túl a feladat részletes műszaki leírását térképmellékletekkel, valamint csatolva volt hozzá a Felmérési Tanulmány is. Az e dokumentáció alapján összeállított ajánlatokat az Értékelő Bizottság véleményezte és tett ajánlatot a nyertes ajánlattevőre. Az elbírálás szempontjai az ajánlat műszaki tervének színvonala, az ajánlott ár és a minőségbiztosítási rendszer voltak.

Az ajánlat egyik legfontosabb része a megvalósítás műszaki terve volt, melynek részletesen tartalmaznia kellett a technológiai leírásokat, adatszolgáltatási igényeket, leadandó munkarészeket, a megvalósítás időbeni és térbeni ütemezését, a minőség biztosítását, az adatbiztonság és adatvédelem megtervezését, a felmérési törzskönyv vezetésének, a kapcsolattartásban és ellenőrzésben betöltött szerepének garanciáit. Az Értékelő Bizottság javaslatát figyelembe véve hozta meg döntését az NKP Kht. igazgatója a nyertes ajánlattevőre vonatkozóan, ezt követően történhetett meg a vállalkozási szerződés megkötése.

A közbeszerzés bonyolítására és az értékelési szempontokra vonatkozóan az NKP Kht. igazgatója által kiadott szabályozás szerint kellett eljárni.

Közreműködés a földhivatali fogadókészség biztosításában

Igen fontos kérdés volt a DAT szabályzat szerint elkészülő állami földmérési alaptérképek földhivatali fogadókészségének biztosítása.

Ennek elősegítésére jelentős erőfeszítések történtek, melynek keretében a Nemzeti Kataszteri Program Kht. és a Soproni Egyetem Földmérési és Földrendezői Főiskolai Kara között oktatási szerződés jött létre 1997 novemberében, a TAKAROS programban kiképzett földhivatali földmérési szakemberek továbbképzésére a DLO modulok továbbfejlesztésével.

Az NKP Kht. oktatási lehetőséget biztosított a vállalkozások szakemberei részére is, önköltséges formában.

Közreműködést vállalt az NKP Kht. a Földügyi és Térképészeti Főosztály fejlesztési koncepciójának megfelelően a számítástechnikai fejlesztések megvalósításában is. A legjelentősebb fejlesztések az 1998. és 1999. években történtek, amikor is 1,3 milliárd Ft-ot meghaladó értékű hardver és szoftver (licenc) eszközök beszerzése és földhivatalokhoz történő telepítése történt meg. A ráfordítások közel négyötöde azonban csak ideiglenes jelleggel valósult meg, mivel azok bérleti rendszer keretében megtérülnek.

Az elkészült digitális adatállományok állami átvételéhez szükség volt a földhivatali vizsgálat támogatásához olyan szoftver telepítésére, amely a DAT külső konzisztencia vizsgálatát is támogatja. Az NKP Kht. ezért 1999-ben elkészítette a DAT adatállományt megjelenítő DATView program telepítő készletét, kezelési kézikönyvét, amit minden megyei földhivatal megkapott.

Digitális állami földmérési alaptérkép készítés 1997–2004 között, a 6,6 milliárd forint hitelkeret felhasználásával

Az induló Nemzeti Kataszteri Program alapvető célkitűzése volt, az állami földmérési alaptérképek (kataszteri térképek) digitális adatbázisának előállítás, illetve felújítása, szabványosított formában.

Végrehajtási, illetve pályáztatásra kijelölt egyéneknél a DAT szabályzattal összhangban, egy település közigazgatási határain belüli területet kellett alapul venni, annak belterületével, külterületével és különleges külterületével együtt. A pályázati kiírások során településre, illetőleg kisebb települések esetén településcsoportokra

vonatkozott egy-egy közbeszerzési eljárás lefolytatása.

A települések kijelölését a prioritások figyelembevételével a stratégiai irányítás koordinálta, a Térképellátási Koordinációs Bizottság javaslata alapján. A sorrendiséget az is befolyásolhatta, hogy amennyiben egy település önkormányzata saját forrásból hozzájárult a megvalósításhoz, úgy elsőbbséget élvezett.

DAT szabvány és szabályzat szerinti állami földmérési alaptérképek

A program indításakor azok a települések kerültek elsőként megvalósításra, ahol a korábbi szakmai szabályzatok szerint már elkészültek a digitális térképek és ezek DAT szabályzat szerinti átalakítása megtörténhetett.

1997-ben indított munkák

Ez év végén 6 településre vonatkozóan indult meg a megvalósítás. Ezek a települések, Pécs, Simontornya, Tab, Dunaföldvár, Gyenesdiás és Szombathely voltak, 86 millió forint nettó értékben.

1998-ban indított munkák

23 településre vonatkozóan indultak meg a közbeszerzési eljárások. Ezek a települések, Csopek, Hódmezővásárhely, Vác, Tatabánya, Pápa, Eger, Paks, Törökbálint, Székesfehérvár, Kőszeg, Szentgotthárd, Debrecen I, Debrecen II., Debrecen III., Debrecen IV., Kiszombor, Budaörs, Martfű, Budakeszi, Kaszó, Szekszárd, Palóznak és Budapest XVII. kerület voltak, 1637 millió forint nettó értékben.

1999-ben indított munkák

7 településre vonatkozóan indultak meg a közbeszerzési eljárások. Nyíregyháza, Herend, Keszthely, Orosháza, Budakalász, Győr és Budapest IV. kerület, 417 millió forint nettó értékben.

2000-ben indított munkák

25 településre vonatkozóan indultak meg a közbeszerzési eljárások. Zalaegerszeg, Kondoros, Bük, Törökbálint, Kincsesbánya, Oroszlány, Salgótarján, Bezeréd, Dötk, Egervár, Gósfá, Gyűrűs, Lakhegy, Pakod, Pókaszpetk, Vasboldog-

asszony, Zalabér, Zalaistvánd, Szeged-Kiskundorozsma, Szeged I., Szeged II., Várpalota, Üröm, 599 millió forint nettó értékben.

2001-ben indított munkák

13 településre vonatkozóan indultak meg a közbeszerzési eljárások. Szeged III., Szeged-Szőreg, Szeged-Tápé., Szeged-Gyálarét, Veszprém, Zalakaros, Siófok, Szombathely kt., Budapest XVI. kerület, Budapest XVIII. kerület, Budapest XXI. kerület, Budapest II. kerület, Budapest III. kerület, 522 millió forint nettó értékben.

2002-ben indított munkák

7 településre vonatkozóan indultak meg a közbeszerzési eljárások. Balatonfüzfő, Pilisborosjenő, Balassagyarmat, Pápa, Hódmezővásárhely, Jászszentlászló-Móricgát, Mogyoród, 484 millió forint nettó értékben.

2003-ban indított munkák

3 településre vonatkozóan indultak meg a közbeszerzési eljárások. Mogyoród, Budapest XX. Kerület, Budapest XXIII. kerület, 147 millió forint nettó értékben.

Külterületi nyilvántartási térképek vektoros digitális átalakítása (KÜVET)

Visszaulva a Nemzeti Kataszteri Program alapvető célkitűzésére, 2002-ben szükségzerű változtatás történt.

Az Európai Unióhoz történő csatlakozásunkkal kapcsolatos felkészülés, azaz az agrártámogatási rendszer EU követelmények szerinti működtetéséhez, azon elvárást figyelembe véve, hogy 2005-ig valamennyi tagországnak GIS-ben kell működtetnie IIER rendszerét, valamint a birtokrendezési célok megvalósításához, beruházási projektek támogatásához, a nemzetgazdaság valamennyi ágazatában a helyhez kötött információk szükségessége, elengedhetetlenné tették, hogy felgyorsuljon ezen adatok előállítása.

Tekintettel arra, hogy a földalapú támogatások alapvetően a mezőgazdasági művelés alatt álló területek esetében voltak meghatározók, az igény elsődlegesen a külterületek vektoros digitális alaptérképeinek elkészítését követelte.

Fenti szempontokat figyelembe véve, a Nemzeti Kataszteri Programba ez az alábbiak szerint épült be:

2001. év

Az FVM Földügyi és Térképészeti Főosztály 2001. április 5-én bízta meg a Nemzeti Kataszteri Program Kht.-t, hogy az Integrált Irányítási és Ellenőrzési Rendszer (IIER) térképi alapjai létrehozásának előkészítéséhez négy mintaterület kísérleti munkáját végezze el. A földhivatalok, a FÖMI, az FVM FTF és a szakértők részvételével meghatározásra kerültek az elvégzendő munkafázisok és azok megvalósításának határideje. A vállalkozások részéről ez évben be is fejeződtek a kísérleti munkálatok, melynek eredményeként mintegy 260 ezer hektár területet és 105 települést érintő mintakörzetekben olyan „köztes” digitális állomány jött létre, amely alkalmas a DAT szabvány és szabályzatrendszer szerinti további feldolgozásra.

Az említett négy körzet, ennek megfelelően 2001-ben került közbeszerzési eljárásra, tehát a Bajai, Letenyei, Pásztói, Siófoki körzet, és még ebben az évben be is fejeződött sikeresen a minta projekt készítése.

A minta projekt célja az volt, hogy az ország egész területére vonatkozó feladat esetén tisztázottak legyenek a lebonyolítás eljárási, pénzügyi, műszaki, technikai és technológiai kérdései. A projekt végrehajtása során elkészült vektoros térképi állományoknak olyan műszaki paraméterekkel kellett rendelkezni, melyek lehetővé teszik, hogy a Nemzeti Kataszteri Programban a DAT szabvány és szabályzatrendszer szerinti adatbázis felépítésében a későbbiekben felhasználhatók legyenek. Ennek alapján a 21/1995. (VI.29.) FM rendeletnek megfelelő rétegtípusba rendezett digitális, foltszerű állományokat kellett feldolgozniuk a földhivataloknak, majd a hiányzó adatokat, az ún. „fehér foltok” feldolgozását a földmérő vállalkozások végezték.

2002. év

A mintaterületek kivitelezésének lezárásaként, 2002. április 30-án szakértői egyeztető megbeszélés volt, melyen a Földügyi és Térképészeti Főosztály, a Nemzeti Kataszteri Program Kht., a Földmérési és Távérzékelési Intézet, az illetékes megyei földhivatalok képviselői, valamint a munka előkészítésében és nyomon követésében

közreműködő független szakértők vettek részt. E tanácskozás során elemezték a teljes kivitelezés folyamatát és technológiáját. Az egybehangzó vélemény az elvégzett kísérleti munkák kiértékelése alapján az volt, hogy a kialakított módszer kiterjeszhető országos feldolgozásra, és ennek mielőbbi megkezdését biztosítani kell.

A szakértői egyeztető megbeszélés javaslatát elfogadva 2002. május 08-án a Földügyi és Térképészeti Főosztály megbízta a Nemzeti Kataszteri Program Kht.-t, hogy a minta projekttel érintett négy megye, azaz Bács-Kiskun, Nógrád, Somogy és Zala megye teljes területére a külterületi nyilvántartási térképek vektoros digitális állománnyá történő átalakítását végeztesse el. Ezt még ebben az évben bővítette az FTF és ugyanilyen megbízást adott Békés és Tolna megyére, illetve Hajdúböszörmény és Kisvárdai körzetre vonatkozóan.

Ennek megfelelően 6 teljes megye és 2 körzet KÜVET munkáinak indítása valósult meg, összesen 514 millió forint nettó értékben.

2003. év

A vízügyi ágazat a Vásárhelyi terv keretében jelentkezett ágazatvezetésünknel KÜVET térkép iránti igénnyel. A Földügyi és Térképészeti Főosztály elrendelte, hogy a Nemzeti Kataszteri Program Kht. készítse el az Országos Vízügyi Főigazgatóság által megadott 189 db Tisza-menti település külterületi vektoros térképeit, melyek 798 ezer hektár területet érintenek. A területkijelölés a már munka alatt lévő megyéken kívül Borsod-Abaúj-Zemplén, Csongrád, Hajdú-Bihar, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéket érintette, és ezektől függetlenül Vas megye is indításra került.

Fentiek alapján KÜVET munkák összesen 212 millió forint nettó értékben indultak.

A Nemzeti Kataszteri Program tervezetten a 2004. évtől induló folytatásának előkészítése

Pénzügyi fedezet

Az ismert kondíciók alapján teljesen nyilvánvaló volt, hogy a 6,6 milliárd forintos hitelkeret felhasználása a 2003. év végéig megtörténik.

Mind az Európai Unió elvárások, mind a hazai potenciális felhasználók igényei egyértelműen a folytatás lehetőségének megteremtését szorgalmazták és hangoztatták.

Számos fórumon, tanácskozáson fogalmazódtak meg a folytatás jelentőségét kifejező vélemények és állásfoglalások, melyek közül kiemelkedő jelentőséggel bír a Magyar Földmérési, Térképészeti és Távérzékelési Társaság által 2003. március 17–18-án a Magyar Tudományos Akadémia székházában, a „Nemzeti Kataszteri Program a XXI. században” címmel megrendezett konferencia.

Az igen jól szervezett, magas színvonalú, a Magyar Tudományos Akadémia és a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium által is támogatott konferencián elemezte a Nemzeti Kataszteri Program eddigi végrehajtását és eredményeit, illetőleg megfogalmazódott az, hogy indokolt hozzáfogni a folytatás feltételeinek biztosításához.

A kétnapos tanácskozás főbb megállapításai az alábbiak voltak:

- a Nemzeti Kataszteri Program elmúlt éveiben sikeres és eredményes munka folyt. Az elkészült térképművek (DAT) – a földhivatalok további határozott fejlesztése és a még meglévő hiányosságok megszüntetése mellett – alkalmasak lesznek a jövőbeni földügyi szakigazgatási feladatok korszerű ellátására;
- mivel a rendelkezésre álló forrásokkal a programnak csak egy része valósul meg, ezért egyrészt mielőbb meg kell kezdeni a további források biztosítását célzó előkészületeket, másrészt a munkaterületek kijelölésénél figyelembe kell venni az agrárium fejlesztésének újabb célkitűzéseit is;
- tekintettel az FVM-en belül a földügyi szakigazgatás vezetésében az elmúlt években tapasztalt sajátos helyzetre (négy vezető két és fél év alatt), fontos hangsúlyozni, hogy a jelenlegi és jövőbeni földügyi programok megvalósításának fontos feltétele a stabil, tartós és elkötelezett földügyi vezetés. Az ilyen vezetés (a szakmai tapasztalatok meghallásával) képes lesz az ágazat növekvő földügyi igényei és az azokhoz szükséges források közötti összhang biztosítására;
- a tanácskozás tovább erősítette azt a fel fogást, hogy a jövőbeni kiemelt programok sikeres megvalósításának alapvető együttes feltétele a Nemzeti Kataszteri Program mielőbbi eredményes befejezése! Csak ennek bázisán lehet a piacépes, korszerű magyar mezőgazdálkodást biztosító birtokrendezést végrehajtani, az ehhez szükséges Nemzeti

Földalapot létrehozni és egyúttal eséllyel próbálkozni a földalapú EU agrártámogatások elnyerésére;

- az FVM földügyi vezetésének egyrészt a minisztériumon belül, másrészt a nemzetgazdaság más érintett ágazatai felé rendszeres tájékoztatást kell adni a DAT-ról és a Nemzeti Kataszteri Programról. El kell érni, hogy a különböző szakterületek a DAT-ra támaszkodva oldják meg feladataikat, illetőleg az NKP-val összhangban építsék saját rendszereiket.

Körültekintő előkészítő munka alapján az FVM FTF a Nemzeti Kataszteri Program folytatására, illetve annak felgyorsítására vonatkozó kormány-előterjesztésében az ország teljes területe kataszteri térképei vektoros digitális feldolgozását jelölte meg feladatként.

2003. május elejére elkészült az Előterjesztés a Kormány részére a Nemzeti Kataszteri Program folytatásához, végrehajtásának felgyorsításáról és ütemezéséről.

Az Előterjesztést a Kormány elfogadta és ennek alapján megszületett a 2122/2003. (VI. 6.) Korm. határozat a Nemzeti Kataszteri Program megvalósításáról, végrehajtásának felgyorsításáról, amely kimondja:

„A nemzeti Kataszteri Program gyorsítása I. ütemének 2004–2007 közötti végrehajtásához – amely az ország egész területére az állami alaptérképek vektoros digitális változatának elkészítését eredményezi – szükséges 9,8 milliárd forint forrást hitelből kell biztosítani, állami kezességvállalással”.

Nagyságrendek tekintetében ez a program a már elkészült digitális állami alaptérképeket figyelembe véve, mintegy 584 ezer hektár belterületet (ebből Budapest 28 ezer hektár) és 5 629 ezer hektár külterületet (különleges külterülettel együtt) jelent.

A szükséges előkészületek után a Nemzeti Kataszteri Program Kht. 2003. július 15-én zártkörű pályázati felhívást adott ki – a hitelnyújtó pénzügyi intézet kiválasztása céljából – tizenkét bank részére. A pályázat beadási határidőre hat bank adott be ajánlatot, ezekből egy érvénytelen volt.

A 2003. augusztus 06-i Értékelő Bizottsági ülés alapján a Bizottság – mint a legkedvezőbb ajánlatot adó Bank –, mint hitelnyújtó pénzügyi intézet, a Kereskedelmi és Hitelbank Rt.-re tett javaslatot. A Bizottság javaslatát elfogadva, a Nemzeti Kataszteri Program Kht. igazgatója a Kereskedelmi és Hitelbank Rt.-t hirdette ki nyertesnek.

A szerződéskötést megelőző egyeztető tárgyalások eredményeképp, a Nemzeti Kataszteri Program Kht. és a Kereskedelmi és Hitelbank Rt. közötti hitelszerződést 2003. december 17-én írták alá.

A hitelszerződés fő paraméterei:

- a hitel összege: 9,8 Md Ft,
- a hitel futamideje: 15 év,
- türelmi idő a visszafizetésre: 5 év.

Szakmai előkészületek

Alapelvként döntés született, hogy a feldolgozandó területek digitális feldolgozása külterület (KÜVET), belterület és különleges külterület (BEVET), továbbá a fővárosi kerületek tagolásában történik. Ugyancsak döntés született arról is, hogy a közbeszerzési eljárások során az ajánlati felhívások a KÜVET és a BEVET vonatkozásában megýenként, a fővárosra vonatkozóan kerületenként kerülnek kiírásra.

Fentiek alapján a Földügyi és Térképészeti Főosztály és a Nemzeti Kataszteri Program Kht. elkészítette az egyeztetett végrehajtási ütemtervet. Ennek összeállításakor az alábbi fő szempontokat kellett figyelembe venni:

- az Európai Unió elvárásoknak megfelelően a külterületi vektoros digitális alaptérképeknek 2005. december 31-ig el kell készülni;
- a hitelkeretből való felhasználás összege évente körülbelül azonos nagyságrendű legyen;
- a földhivatalok lehetőleg ne legyenek egyszerűen terhelve a KÜVET vizsgálat és állami átvétel, valamint a BEVET adatszolgáltatási és egyéb előkészítő feladatokkal.

Ezen szempontokat figyelembe véve a 2004–2007 közötti felgyorsítás I. ütem feladatmennyisége az alábbiakat jelentette:

Külterületi vektoros térképek (KÜVET)

Még az előző hitelkeretből folyamatban volt 9 megye térképkészítése, ennek alapján 10 megye vonatkozásában kellett a munkákat indítani és elvégezteni.

Ezek a megyék, Baranya, Borsod-Abaúj-Zemplén, Csongrád, Fejér, Győr-Moson-Sopron, Hajdú-Bihar, Heves, Komárom-Esztergom, Pest és Veszprém megyék.

Ahhoz, hogy a 2004. év elején elindíthatók legyenek a közbeszerzési eljárások, 2003 novemberében el kellett indítani a szakértői vélemények elkészíttetését.

A KÜVET munkák végrehajtása eddigi gyakorlatának megfelelően, az értéknövelt adatszolgáltatá-

tás továbbra is a megyei földhivatalok feladata maradt, az ún. „fehér foltok” digitális állományának az előállítását a vállalkozások feladata volt.

Belterületi és különleges külterületi térképek (BEVET)

Ez a feladat az ország minden megyéjére vonatkozott.

A szakértői vélemények elkészíttetése után, 4 megyére vonatkozóan 2004 első felében el kellett indítani a közbeszerzési eljárásokat.

A négy – KÜVET munkáit befejező – kiválasztott megye, Bács-Kiskun, Nógrád, Somogy és Zala. Tekintettel arra, hogy az eddigiek során csak KÜVET térképek készültek, ez a négy megye tekinthető ún. kísérleti munkának abban az értelemben, hogy a legoptimálisabb megoldások az itt szerzett tapasztalatok alapján alakultak ki a további végrehajtáshoz.

A BEVET munkák végrehajtása során a földhivatalok végezték a nem értéknövelt normál adatszolgáltatást, a nyilvántartási térképek szkennelését és transzformálását, a vizsgálatot és az állami átvételt. Minden további munkavégzés vállalkozói feladat volt.

A további megyék indítási időpontjaira vonatkozóan az volt a fő alapelv, hogy lehetőleg akkor legyen egy-egy megye indítva, amikor ott már a KÜVET elkészült, vagy az érintett földhivatal a KÜVET munkái mellett el tudja látni a BEVET adatszolgáltatási feladatokat is.

Fővárosi kerületek

A fővárosi kerületek közül négy kerület térképsztítési munkáit kellett elvégezni. A szerződés-kötések kronológiai sorrendjét követve, ezek a XI., XV., XXII. és XII. kerületek.

A XI., XV. és XXII. kerületek 2004-ben, a XII. kerület 2006-ban került indításra. Mindegyik kerületnél a feladat döntően DAT szerinti átalakítás helyszíneléssel és a változások bemérésével történő végrehajtás volt.

A Program végrehajtásában résztvevő fővállalkozók

A közbeszerzési eljárások nyerteseként az alábbi fővállalkozókkal kötött szerződést az NKP Kht:

- Alba Geotrade Zrt.
- Cartoranje Földmérési, Közműfelmérési és Általános Mérnöki Kft.

- Digicart Kft.
- Geodézia-Borsod Kft.
- Geodézia Földmérőmérnöki Szolgáltató Kft.
- Geodéziai és Térképészeti Zrt.
- Geofor Föld- és Bányamérési Kft.
- GEONET 2000 Kft.
- HUNGAROGEO Kft.
- Pannon Geodézia Kft.
- Pécsi Geodéziai és Térképészeti Kft.

Természetesen a fővállalkozók általuk alkalmasnak vélt alvállalkozókat is bevontak a végrehajtásba, ebből fakadóan a szakterület szakembereinek széles köre vehetett részt a program megvalósításában.

Erőfeszítések az elkészült digitális térképek fogadókészségének megteremtésére

Jelentős erőfeszítések történtek a digitális térképek fogadókészségének a biztosítására. Ennek keretében az NKP Kht. több lépcsőben kötött szerződést a GEONET 2000 Kft.-vel a DATView szoftver elkészítésére és továbbfejlesztésére. Az alapszoftver elkészült és a továbbfejlesztése is megtörtént. A befektetés eredményességét jellemzi, hogy a DATView szoftver 2001-ben a Lázár Deák Alapítvány I. helyét, 2005-ben az OMÉK III. helyét, 2006-ban a Lázár Deák Alapítvány és az Országos Széchenyi Könyvtár pályázatán az I. díjat nyerte el.

A DATView térképkezelő szoftver az összes körzeti földhivatal részére átadásra került.

Oktatás, továbbképzés

A számítógépes felhasználói ismeretek oktatásában az NKP Kht. felkérésére, a mai nevén Nyugat-magyarországi Egyetem Geoinformatikai Kar nyújtott többszöri, jelentős segítséget. Több ciklusban tartottak oktatást FÖMI és földhivatali szakemberek, illetőleg a vállalkozók részére.

Elkészült térképek értékesítése, hitelek visszafizetési forrása

A felvett hitelek összegei és a futamidők már az előzőekből ismertek. A visszafizetés alapját a térképek értékesítéséből származó bevételek képezik. Az NKP Kht. a megyei földhivatalokkal 2005 augusztusában, a FÖMI-vel 2007 márciusában kötött megállapodást a digitális alaptérképek szolgáltatásáról, értékesítéséről és a bevételek megosztásáról. Az NKP Kht. saját hatáskörben is értékesít, az

említett megállapodás alapján egy fekvésnyi vagy annál nagyobb összefüggő területet csak a Kht. értékesíthet. A térképi bevételek 70%-a – a hitel törlesztése érdekében – a Kht.-t illeti meg.

A hiteltörlesztések – amelyek a tőketörlesztése is 2005 első negyedévében megkezdődött – az eddigiek során rendben megtörténtek. Nagyon nehéz periódus ez év végével indul, ugyanis a IV. negyedévvvel indulóan megszűnik a második hitel moratórium időszaka és mindkét hitel tőke- és kamattörlesztése esedékessé válik. Ez a helyzet 2013-ig évente 2 milliárd forint feletti törlesztő hányadot jelent. Ennek ismeretében nyilvánvaló, hogy a marketing- és értékesítési tevékenységnek meghatározó szerepe van és lesz.

A Nemzeti Kataszteri Program folytatása, II. ütem indítása

Mint ahogy már említettük, a Nemzeti Kataszteri Program eredeti célkitűzéséhez viszonyítva, a

szükségyszerűségnek és az igényeknek megfelelő módosításra került sor, amely a digitális vektoros földmérési alaptérképek készítésére való áttérést jelentette.

Ennek az egész országra vonatkozó, a 2007. év végére történő elkészítése egyrészt biztosítja a számítógépen történő kezelhetőséget egységes országos vetületi rendszerben (EOV), másrészt megfelelő alapot képez – visszatérve az eredeti célkitűzéshez – a vonatkozó szabvány szerinti térképi adatbázisok előállításához. Ennek előállítása során nyílik lehetőség arra, hogy az elengedhetetlenül szükséges térképi felújítások, műszaki megbízhatóságok kontrollja és korrekciója, a teljes szerkezeti egységesítés mindjobban szolgálják az állami vagyon növekedését és a térképek használati értékét.

A térképkészítés során a legmodernebb technológia alkalmazásával elő kell segíteni az egyre költséghatékonyabb és a lehető legrövidebb átfutási idejű végrehajtást.

www.gnssnet.hu
GNSS Szolgáltató Központ

<p>Valós idejű helymeghatározás:</p> <p>Egybázisos</p> <ul style="list-style-type: none"> - DGPS korrekciók (országosan) - RTK korrekciók (36 állomásról) <p>Hálózati RTK korrekciók (az ország 95%-án)</p>	<p>Utólagos adatfeldolgozás:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tetszőleges rögzítési gyakoriságú RINEX adatok - Tetszőleges rögzítési gyakoriságú virtuális RINEX adatok
--	--

FÖMI KOZMIKUS GEODÉZIAI OBSZERVATÓRIUM
 Tel.: 27/374-980
 Fax: 27/374-982